

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/464 AJÁNLÁSA

(2018. március 19.)

a tengeri moszat, a halofiták és a tengerimoszat-alapú termékek fém- és jódtartalmának vizsgálatáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) A különböző élelmiszerekben előforduló arzén, kadmium és ólom felső határértékeit az 1881/2006/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁾ határozza meg. A tengeri moszat és a halofiták esetében azonban a fenti anyagok felső határértékei – a szóban forgó rendeletben foglalt, kizárólag vagy nagyrészt tengeri moszataból készült étrend-kiegészítőkre vonatkozó felső határértékek kivételével – ez idáig nem kerültek meghatározásra.
- (2) A tengeri moszatban és a prokariota szervezetekben található higanyra vonatkozóan a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ jelenleg egy 0,01 mg/kg alapértékű megengedett maradékanyag-határértéket határoz meg.
- (3) Az élelmiszerügyi tudományos bizottság 2006-ban felnőttek esetében egy 600 µg/nap mennyiségű, 1–3 éves gyermekek esetében pedig egy napi 200 µg-os felső jódbeviteli határértéket állapított meg ⁽³⁾. A tudományos bizottság megjegyezte, hogy a jódban gazdag tengerimoszat-termékek – különösen azok szárított változatainak – bevitelre veszélyes jódtúlfogyasztást eredményezhet abban az esetben, ha e termékek szárazanyagra tekintve több mint 20 mg/kg jódot tartalmaznak, és ha az érintett népesség által lakott területet endémiás jódhány jellemzi.
- (4) A rendelkezésre álló előfordulási adatok alapján elmondható, hogy a tengeri moszatok jelentős koncentrációban tartalmaznak arzént, kadmiumot, jódot, és higanyt. Mivel a halofiták szintén tengeri környezetben fordulnak elő, joggal feltételezhető, hogy ezekre a szóban forgó anyagok vonatkozásában hasonló felvételi mintázatok – következésképp hasonló szennyezettségi mintázatok – jellemzőek.
- (5) A tengeri moszat és a halofiták növekvő mértékben befolyásolják bizonyos uniós fogyasztók fogyasztási szokásait. A fentiek értelmében meg kell vizsgálni, hogy a tengeri moszat és a halofiták arzén-, kadmium-, jódtartalmának és higanytartalmának olyan mértékben hozzájárul-e az említett anyagoknak való teljes kitettséghez, hogy az indokolná az arzén, kadmium és ólom fenti anyagokban való előfordulására vonatkozó felső határértékek megállapítását, a higany tengeri moszatban és prokariota szervezetekben való előfordulására vonatkozó megengedett maradékanyag-határértékek módosítását, illetve bármely, az e termékek jódtartalmának való kitettséggel kapcsolatos intézkedés bevezetését.
- (6) A tengerimoszat-alapú élelmiszer-adalékanyagok specifikációit a 231/2012/EU bizottsági rendelet határozza meg ⁽⁴⁾. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság némely szóban forgó adalékanyaggal kapcsolatban, mérgező elemek általi szennyezettségre vonatkozó határértékek felülvizsgálatát javasolta annak biztosítása érdekében, hogy ezen adalékanyagok használata – különösen csecsemők és kisgyermekek esetében – ne képezhesse az említett mérgező anyagoknak való kitettség jelentős forrását ⁽⁵⁾. Következésképp a tengerimoszat- és algaalapú élelmiszer-adalékanyagokban található arzén, kadmium, jódtartalom és higany való kitettséget értékelni kell.

⁽¹⁾ A Bizottság 1881/2006/EK rendelete (2006. december 19.) az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok felső határértékeinek meghatározásáról (HL L 364., 2006.12.20., 5. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.).

⁽³⁾ Vitaminok és ásványi anyagok megengedett maximális beviteli szintje – élelmiszerügyi tudományos bizottság – diétás termékekkel, táplálkozással, és allergiákkal foglalkozó tudományos testület; 2006. február http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/efsa_rep/blobserver_assets/ndatolerableuil.pdf

⁽⁴⁾ A Bizottság 231/2012/EU rendelete (2012. március 9.) az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és III. mellékletében felsorolt élelmiszer-adalékanyagok specifikációjának meghatározásáról (HL L 83., 2012.3.22., 1. o.).

⁽⁵⁾ Az agar (E406) mint élelmiszer-adalékanyag újbóli értékeléséről szóló tudományos vélemény. EFSA Journal (2016); 14(12): 4645.

- (7) A takarmányokban található arzénra, ólomra, kadmiumra, és higanyra vonatkozó határértékeket a 2002/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ tartalmazza. Mivel egyes tengerimoszat-fajok takarmányként kerülnek felhasználásra, e fajok fémtartalmának vizsgálata mind állategészségügyi okokból, mind annak fényében is szükséges, hogy ezek a fémek állati eredetű élelmiszeripari termékekbe is bekerülhetnek.
- (8) Az arzén, kadmium, jód, ólom és higany különböző tengeri moszatokban, halofitákban és tengerimoszat-alapú termékekben való előfordulását illető adatok gyűjtésére van szükség az étrendi expozíció értékelésének alátámasztása érdekében,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamok – az élelmiszer- és takarmány-vállalkozókkal együttműködve – a 2018., 2019., és 2020. évek során megvizsgálják az arzén, kadmium, jód, ólom, és higany mennyiségét a tengeri moszatban, a halofitákban, és a tengerimoszat-alapú termékekben. A vizsgálatoknak ki kell térniük az ehető halofitákra, köztük a *Salicornia europaea* és a *Tetragonia tetragonoides* fajokra, továbbá a tengerimoszat-fajok széles körére, és a kitettség mértékének pontos becslése érdekében tükrözniük kell többek között az olyan fajokkal kapcsolatos fogyasztói szokásokat és takarmányfelhasználást, mint az arame (*Ecklonia bicyclis*), a hólyagmoszat (*Fucus vesiculosus*), a vörös pálmamoszat (*Palmaria palmata*), a hiziki (*Hizikia fusiforme*), ír moszat (*Chondrus crispus*), a *Laminaria digitata*, a kombu (*Laminaria japonica*, *Saccharina japonica*), a nori vagy a lila nori (*Porphyra* and *Pyropia* spp.), az *Ascophyllum nodosum*, a tengeri saláta (*Ulva* sp.), a tengeri spagetti (*Himanthalia elongata*), a fogas moszat (*Fucus serratus*), a szivacsoszat (*Codium* sp.), a cukormoszat (*Saccharina latissima*), a wakame (*Undaria pinnatifida*) és a szárnyas alaria (*Alaria esculenta*). Szintén előfordulási adatok gyűjtésére van szükség a tengerimoszat-alapú élelmiszer-adalékanyagok esetében, ideértve a következőket: E400, E401, E403, E404, E405, E406, E407, E407a és E160a(iv).
2. Az élelmiszerek vizsgálata során – annak biztosítása érdekében, hogy a minták a vizsgált tétel szempontjából reprezentatívak legyenek – a 333/2007/EK bizottsági rendeletben⁽²⁾ meghatározott, élelmiszerek vizsgálatát szolgáló mintavételi eljárásokat kell követni.
3. A takarmányok vizsgálatát illetően a 152/2009/EK bizottsági rendeletben⁽³⁾ meghatározott takarmányvizsgálati előírásokat kell követni.
4. Az elemzéseket a takarmány- és élelmiszerjog, valamint a 2004/882/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ III. mellékletével összhangban kell folytatni, olyan vizsgálati módot alkalmazva, amely bizonyítottan megbízható eredményekkel szolgál.
5. A higany elemzésekor lehetőleg meg kell határozni a metil-higany-tartalmat és a teljes higanytartalmat, az arzén vizsgálatánál pedig el kell végezni a szervetlen és a teljes arzéntartalom, valamint lehetőség szerint az egyéb vonatkozó arzénfajták meghatározását.
6. Meg kell adni a fajokat, illetve az adalékanyagok számát, valamint azt, hogy az elemzést friss, szárított vagy feldolgozott termékeken végezték-e. Amennyiben lehetséges, fel kell tüntetni a termékek eredetét (vadon élő vagy termesztett), a betakarítás időpontját és helyszínét, a tengeri moszat elemzésnek alávetett részének megnevezését és esetlegesen a végtermék címkéjén olvasható információkat.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/32/EK irányelve (2002. május 7.) a takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról (HL L 140., 2002.5.30., 10. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 333/2007/EK rendelete (2007. március 28.) az élelmiszerekben előforduló nyomelemek és élelmiszer-feldolgozás során keletkező szennyező anyagok mennyiségének ellenőrzése céljából végzett mintavétel és vizsgálat módszereinek megállapításáról (HL L 88., 2007.3.29., 29. o.).

⁽³⁾ A Bizottság 152/2009/EK rendelete (2009. január 27.) a takarmányok hatósági ellenőrzése során alkalmazott mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról (HL L 54., 2009.2.26., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 882/2004/EK (2004. április 29.) rendelete a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állategészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).

7. A vizsgálati adatokat azok adatbázisba rendezése érdekében az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság által meghatározott információkkal együtt és a megfelelő elektronikus formátumban rendszeresen továbbítani kell az EFSA részére.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 19-én.

a Bizottság részéről
Vytenis ANDRIUKAITIS
a Bizottság tagja
